

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu **JUDr. D. K., P., Š.X.**, zastúpeného advokátom Mgr. K. H., N.X., B., proti žalovanému **N., a.s., G., N.X.**, o zaplatenie 19 261 320,80,- Sk s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde v Senici pod sp. zn.: 9 Cb 51/05, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. novembra 2007, č.k.: 21 Cob 100/07-309, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. novembra 2007, č.k.: 21 Cob 100/07-309 sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd v Senici rozsudkom z 22. januára 2007, č.k.: 9 Cb 51/05-237 čiastočne vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 808 651,- Sk istiny so 14% úrokom od 15. januára 2005 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli 5. februára 2003 zmluvu o právnej pomoci v zmysle ust. § 269 ods. 2 Obchod. zák., nepomenovanú zmluvu, ktorá nesie prvky mandátnej zmluvy. Vzťah

medzi advokátom a jeho klientom je zmluvným vzťahom, ktorého predmetom je poskytovanie právnych služieb klientovi. Žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanému právnu pomoc formou vykonania právnych úkonov, výsledkom ktorých bude zrušenie rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 7 Sž 223/01, 7 Sž 224/01, 7Sž 225/01, 7 Sž 226/01, 7 Sž 227/01, 7 Sž 228/01, 7 Sž 229/01, 7 Sž 230/01, 7 Sž 231/01, 7 Sž 232/01 a prijatie rozhodnutí v prospech klienta, t.j. zrušenie rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR s tým, že právna pomoc bude poskytovaná pre každé konanie osobitne a zaviazal sa zastupovať žalovaného v tom-ktorom súdnom a správnom konaní na základe plnej moci, poskytnutej pre konkrétny obchodno-právny prípad, ktorým je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR. Súd mal za preukázané, že žalobca sa zaviazal zastupovať žalovaného tak v súdnom konaní ako aj v správnom konaní. Strany výslovne uviedli, že na zastupovanie v konaniach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Daňového riaditeľstva má žalovaný udeliť žalobcovi plnú moc. Žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanému právnu pomoc formou vykonávania právnych úkonov, výsledkom ktorých bude zrušenie rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a prijatie rozhodnutí v prospech klienta, t.j. zrušenie rozhodnutí Daňového úradu SR. Právna pomoc uvedená v bode 2.1. písm. a/ zmluvy je formulovaná širšie ako v bode 2.1. písm. b/ zmluvy.

Súd dospel k záveru, že žalobca mal zastupovať žalovaného v súdnom a správnom konaní a okrem toho zastupovania vykonávať právne úkony v prospech žalovaného smerujúce k zrušeniu rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, tam špecifikovaných a k zrušeniu rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zmluvnú odmenu dojednanú v bode V. zmluvy, nie je jednoznačná, obsahuje odkaz na bod 2.1. písm. c/, ktorý zmluva neobsahuje, preto súd skúmal okolnosti rokovania zmluvných strán o zmluve právnej pomoci. Zistil, že návrh zmluvy predkladal žalobca a žalovaný v ňom jednoznačne pozmenil to, že trval na poskytnutí právnej pomoci aj v správnom konaní a túto formuláciu presadil do bodu II zmluvy, ktorú vymedzoval predmet zmluvy. Pokiaľ zmeny spočívajúce v zahrnutí poskytovania právnej pomoci v správnom konaní navrhol v bode II žalovaný, musel zmeniť aj text bodu V. zmluvy o zmluvnej odmene, podľa ktorého nárok na odmenu mal vzniknúť vtedy, keď žalobca v súdnom a správnom konaní bude úspešne namietat' oprávnenosť nároku uplatneného žalovaným.

Žalovaný sa domnieval, že Daňový úrad S. vyrubil dane, ich zvýšenie a doplatky neoprávnene. Teda za úspech žalovaný považoval také rozhodnutie, ktorými budú tieto dane, doplatky a zvýšenia daní zrušené a zaplatené čiastky sa vrátia žalovanému. Rovnako

považoval za nepochybné, že žalobca, ktorý má právnické vzdelanie a má vedomosť o tom, kedy ide o správne konanie a kedy o súdne konanie, musel mať vedomosť o tom, čo znamená zastupovanie žalovaného v súdnom ale ja správnom konaní a že správne konanie prebieha na daňovom orgáne.

Neprisvedčil žalobcovi, že obsahom dohody nebolo poskytovanie právnej pomoci v konaní pred Daňovým riaditeľstvom SR a Daňovým úradom v S. Žalobca vykonával úkony pre žalovaného aj po zrušení rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR, o čom svedčí obsah korešpondencie medzi žalobcom a zamestnancami žalovaného a výpovede svedkov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že voľou strán bolo dohodnúť odmenu vo výške 19% zo súm, ktoré budú žalovanému reálne vrátené po tom, čo sa zruší príslušné rozhodnutie Daňového úradu S. V konaní bolo preukázané, že žalovaný bol úspešný v konaniach týkajúcich sa zrušenia rozhodnutí Daňového úradu S., z ktorých žalobcovi prislúcha odmena 679 538,80,- Sk s DPH je to suma 808 651,- Sk a v tejto časti žalobe vyhovel. Súčasne priznal žalobcovi aj úrok z omeškania v sadzbe 14% od 15. januára 2005 a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 OSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá, žalobca odvolanie.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po preskúmaní rozhodnutia v napadnutej časti, dospel k záveru, že rozhodnutie nie je vecne správne a rozsudkom z 27. novembra 2007, č.k.: 21 Cob 100/07-309 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 18 452 669,80,- Sk istiny so 14% úrokom od 15. januára 2005 až do zaplataenia a 921 154,30,- Sk náhrady trov konania. Súčasne uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 1 059 261,50,- Sk náhrady trov odvolacieho konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že samotná výška odmeny stanovená na 19% z hodnoty veci, vo výške ktorej advokát v tom-ktorom súdnom a správnom konaní úspešne namieta oprávnenosť uplatneného nároku, nebola v konaní sporná a bola súdom prvého stupňa v zásade správne použitá pri výpočte žalobcovi priznanej čiastky ako 19% z hodnoty daňových povinností žalovaného, ktorých správnosť uloženia bola predmetom preskúmania v konaniach Daňového riaditeľstva SR a Najvyššieho súdu SR, v ktorých žalobca žalovaného právne zastupoval, plus daň z pridanej hodnoty. Nesprávnosť právneho posúdenia súdom prvého stupňa spočíva v nesprávnom postupe pri vyhodnotení predmetu zmluvy podľa jej článku II. a v súvislosti s ním podmienky, naplnením ktorých žalobcovi podľa dohody

účastníkov mal vzniknúť nárok na odmenu. Ustanovenie bodu 2.1. písm. a/ zmluvy je rovnako ako bodu 2.1. písm. b/ jednoznačné a zrozumiteľné, nepripúšťa žiadne pochybnosti o tom, aký výsledok mal žalobca svojimi úkonmi dosiahnuť – zrušenie konkrétnych rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a prijatie rozhodnutí v prospech klienta, ktoré zmluvné strany upresnili.

Úspechom žalovaného dosiahnutého činnosťou žalobcu v jednotlivých konaniach okrem zrušení rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 7 Sž 223/01, 7 Sž 224/01, 7 Sž 225 - 227/01, 7 Sž 228 - 230/01, 7 Sž 231/01, 7 Sž 232/01 v konaniach o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora SR a rozhodnutiami v jeho prospech mohli byť iba rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, zrušujúce preskúmané rozhodnutia Daňového riaditeľstva SR. Pokiaľ aj v ďalšom konaní správneho orgánu dôjde opätovne k vydaniu pre daňový subjekt nepriaznivého rozhodnutia, nemení to nič na skutočnosti, že tento bol v konaní o preskúmanie predchádzajúceho rozhodnutia správneho orgánu úspešný a konanie o jeho novej žalobe nie je pokračovaním konania, v ktorom bolo predchádzajúce rozhodnutie zrušené.

Nakoľko výsledkom právnej pomoci žalobcu bolo zrušenie v zmluve konkretizovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a žalovaný bol následne v rozpore so závermi súdu prvého stupňa úspešným účastníkom vo všetkých súdnych konaniach, v ktorých na svoje zastupovanie splnomocnil žalobcu, v ktorých bolo zrušené rozhodnutie Daňového riaditeľstva SR ako odvolacieho orgánu vo veci dovyrúbenia dane s príjmov právnických osôb za rok 1997 a 1998 vo výške 43 270 800,- Sk a 40 199 600,- Sk, žalobcovi patrí zmluvná odmena vo výške žalovanej sumy (16 185 983,90,- Sk + DPH 3 075 336,90,- Sk), určená v súlade s článkom V. zmluvy z hodnoty – výšky daňovej povinnosti, ktorú úspešne namietal v jednotlivých súdnych konaniach. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi 18 452 669,80,- Sk so 14% úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti odmeny žalobcu vyfakturovaného faktúrou č. 1612004.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie.

Žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania je daná podľa § 238 ods. 1 OSP. Žalovaný dovolanie zdôvodnil tým, že predmet zmluvy nepovažuje za riadne splnený. Podľa jeho názoru žalobcovi nevznikol nárok na odmenu vo výške, ktorú žalobca žalovanému vyfakturoval. Odvolací súd sa v rozhodnutí nevysporiadal so skutočnosťou, že ustanovenia čl. V. bod 5.1. zmluvy upravujúce vznik nároku žalobcu na odmenu

za poskytnuté právne služby, stanovuje, že advokát má právo na odmenu za poskytnutie právnej pomoci, vymedzenej v čl. II bodu 2.1. písm. c/ za také právne služby, ktorých vymedzenie v zmluve chýba. Vzhľadom na to, že ustanovenie čl. II bodu 2.1. písm. c/ v zmluve chýba, nie je možné jednoznačne posúdiť s akým úspechom a či vôbec žalobca žalovanému poskytol právnu pomoc, za poskytnutie ktorej mu mal vzniknúť nárok na odmenu.

Odvolačný súd sa ani nezaoberal okolnosťami, za ktorých zmluvné strany uzavreli zmluvu a ktoré okolnosti boli súdom prvého stupňa zistené. Týmto postupom podľa názoru dovolateľa odvolačný súd dospel k rozhodnutiu, ktoré v podstatnej časti nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplynulo, že úmyslom žalovaného bolo uzavrieť zmluvu na poskytnutie takej právnej pomoci, ktorej výsledkom bude vrátenie vyrubených daňových doplatkov na účet žalovaného. O tom, že tento úmysel bol žalobcovi známy a s touto vedomosťou pristúpil k uzavretiu zmluvy, svedčí aj skutočnosť, že v podnetoch na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudkom Najvyššieho súdu SR (sp. zn.: 7 SŽ 223/01, 7 SŽ 224/01), ktoré 11. februára 2003 žalobca podal v mene žalovaného, žiadal nielen zrušenie rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR ale aj príslušných výmerov Daňového úradu S., na základe ktorých boli žalovanému vyrubené doplatky v celkovej výške 83 470 400,- Sk. Keďže na základe týchto podnetov a následných žalôb nedošlo k zrušeniu výmerov Daňového úradu S. a potvrdzujúcich rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR v takom rozsahu, v akom žalobca v mene žalovaného požadoval, ale došlo len k zrušeniu rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR, nemal žalovaný vo veci plný úspech a žalobcovi nemohlo vzniknúť právo na odmenu. Ak žalovaný uzavrel zmluvu o právnej pomoci, na základe ktorej sa zaviazal k vyplateniu vysokej podielovej odmeny v prípade úspechu vo veci, určite tak neurobil s úmyslom považovať za úspech vo veci stav, ktorý je z hľadiska uplatneného nároku v nezmenenej podobe, ako na začiatku poskytovania právnej pomoci. Podľa názoru dovolateľa odvolačný súd sa nevysporiadal ani s námietkou, že konanie žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi, zásadou poctivého obchodného styku a s etickými princípmi výkonu advokátskeho povolania. Žalobca požaduje vyplatenie viac ako 16 miliónovej odmeny, pričom vymohol len 2 600 000,- Sk z celkovo 86 000 000,- Sk, čo je v príkrom rozpore s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku.

Ďalej namietal, že v konaní na súde prvého stupňa došlo k procesnému pochybeniu lebo účastník konania na strane žalovaného nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

nakoľko žalovaná spoločnosť N., a.s., G., IČO: X. bola zrušená bez likvidácie 30.6.2006 a 1.7.2006 sa zlúčila so S. v. s., a.s., IČO: X. a so spoločnosťou N. S. a P., a.s., IČO: X. a vznikol právny nástupca s obchodným menom N., a.s.

K dovolaniu sa vyjadril žalobca.

Žiadal dovolanie žalovaného zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Uviedol, že z tvrdení dovolateľa vyplýva, že účelovo zotrúva na svojich tvrdeniach v snahe vyhnúť sa zaplateniu dohodnutej odmeny. Tvrdenia žalovaného sú podľa jeho názoru v rozpore s princípmi správneho súdnictva ako aj so zmluvnými dojednaniami. Je toho názoru, že predmet zmluvy sa považuje za splnený pri splnení podmienok podľa čl. II písm. b/ zmluvy. Tento text vyvoláva medzi účastníkmi spor. Uvedený článok znie: “Zastupovanie klienta v tom-ktorom súdnom a správnom konaní na základe plnej moci poskytnutej pre konkrétny obchodno-právny prípad, ktorým je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR.“

Žalobca v zmysle zákonného postupu podal proti každému rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR podnet na Generálnu prokuratúru SR na podanie mimoriadneho dovolania. Na základe mimoriadnych dovolaní dovolací súd zrušil napadnuté rozsudky Najvyššieho súdu SR 7 Sž 223/01, 7 Sž 224/01, 7 Sž 225 - 227/01, 7 Sž 228 - 230/01, 7 Sž 231/01, 7 Sž 232/01 a vec im vrátil na ďalšie konanie. V novom konaní na Najvyššom súde SR zrušil všetky rozhodnutia Daňového riaditeľstva SR a vrátil mu veci na ďalšie konanie. Podľa názoru žalobcu je pri odborne fundovanom a objektívnom výklade čl. II zmluvy nemožné urobiť záver, že podľa bodu b/ citovaného článku mal žalobca povinnosť zastupovať žalovaného aj pred daňovými orgánmi po zrušení vecí Najvyšším súdom SR.

Je toho názoru, že zmluva za hranicu preskúmania zákonnosti rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR nejde. Napokon poznamenal, že žalovaný do dnešného dňa vystavenú faktúru, ktorou bola vyúčtovaná odmena za právne zastupovanie nevrátil. Pokiaľ ide o námietku nespôsobilosti účastníka na strane žalovaného byť účastníkom konania, túto námietku považuje za irelevantnú, lebo súd prvého stupňa ma pojednávaní 17.1.2007 uznesením pripustil zámenu žalovaného a v rozhodnutí je uvedená spoločnosť N., IČO: X., teda existujúci právny subjekt.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a dovolanie je prípustné (§ 238 ods. 1 OSP), vec prejednal a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné.

Odvolací súd článok II zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, uzavretej medzi

účastníkmi 5. februára 2003 konkrétne ustanovenia bodu 2.1 písm. a/ a 2.1 písm. b/ posúdil ako jednoznačné a zrozumiteľné, nepripúšťajúce žiadne pochybnosti o tom, aký výsledok mal žalobca pre žalovaného dosiahnuť. Dospel k záveru, že žalobca mal dosiahnuť zrušenie rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a zrušenie rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR, v tom čase preskúmaných v jednotlivých konaniach. V tomto smere potom došiel k záveru, že výsledkom právnej pomoci žalobcu bolo zrušenie v zmluve konkretizovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, teda žalovaný bol úspešným účastníkom v súdnych konaniach, v ktorých splnomocnil žalobcu a boli zrušené rozhodnutia Daňového riaditeľstva SR – odvolacieho orgánu vo veci dovyrúbenia dane z príjmov právnických osôb za rok 1997 a 1998, preto žalobcovi patrí odmena vo výške žalovanej sumy. K tomuto právnemu dôvodu na zaplatenie uplatnenej sumy odvolací súd dospel na základe nesprávnych právnych záverov.

Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že odvolací súd sa mal zaoberať všetkými okolnosťami, súvisiacimi s prejavom vôle účastníkov zmluvy, obsahnutej predovšetkým v článkoch II a V zmluvy o poskytnutí právnej pomoci zo 17. januára 2003 (ďalej len zmluvy).

Odvolací súd predovšetkým nechal bez povšimnutia dokazovanie súdu prvého stupňa, ktorým zisťoval úmysel strán, aký rozsah poskytnutia právnej pomoci chceli dojednať a v konečnom dôsledku dojednali. Žalovaný jednoznačne v priebehu celého konania tvrdil, že termíny použité v zmluve o právnej pomoci ako „prijatie rozhodnutí v prospech klienta“ a „úspešné namietanie oprávnenosti uplatneného nároku“ (články 2.1 písm. a/ zmluvy a 5.1. písm. a/ zmluvy) znamenajú pre neho taký výsledok konania žalobcu, ktorým bude vrátenie vyrubených daňových nedoplatkov v sume cca 86 000 000,- Sk.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, ktorá medzi účastníkmi nie je sporná, že zmluvu účastníci uzatvárali v čase, keď vo veci dovyrúbenia dane rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky a jeho rozhodnutia bolo možné napadnúť už len mimoriadnym opravným prostriedkom, vrátiť ich v prípade úspechu v súdnych konaniach do štádia konania pred daňovými úradmi v správnom konaní dosiahnuť pre klienta priaznivé rozhodnutie. Podľa názoru dovolacieho súdu takémuto vymedzeniu zodpovedalo zastupovanie žalobcu dojednané v čl. 2.1. písm. b/ zmluvy ako zastupovanie v súdnom a správnom konaní. A s týmto vymedzením súvisel aj vznik nároku na odmenu. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca sa zaviazal zastupovať žalovaného v súdnom a správnom konaní a mal vedomosť, že správne konanie prebieha pred Daňovým úradom v S. a Daňovým riaditeľstvom SR. Vôľou strán bolo dohodnúť odmenu v sadzbe 19%

zo súm, ktoré budú žalovanému vrátené po zrušení príslušného rozhodnutia Daňového úradu S., zvlášť za jednotlivé konania.

Na základe uvedeného odvolací súd pochybil, keď žalobcovi priznal uplatnenú pohľadávku v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 10. júla 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu